

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:

Vår ref.: 20/31670-1

Saksbehandler: Anette Jørve Ingjer

Dato: 05.08.2020

Unntatt offl. § 15 1. ledd

offentlighet:

Oppdrag nr. 134 om mulig gjenåpning av breddeidrett

BESKRIVELSE AV OPPDRAGET FRA HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

HelseDirektoratet bes i samråd med Folkehelseinstituttet i lys av smittesituasjonen i samfunnet om å gi en ny vurdering av en gjenåpning av breddeidretten, inkludert breddefotballen, slik at idrettsutøvere over 20 år kan drive idrettsaktivitet på normal måte. Dette innebærer at vurderingen må omfatte åpning for både organisert trening og konkurranser, herunder seriespill, hvilke forutsetninger og krav til smitteverntiltak det bør stilles for gjenåpning, samt tidspunkt for oppstart av hhv trening og konkurranser. I tillegg bør det vurderes hvorvidt det er aktuelt å differensiere mellom regioner dersom det oppstår regionale utbrudd. Behovet for, og aktuelle forslag til ev. forskriftsendringer vil også inngå i vurderingen.

Som tilleggsoppdrag er Norges fotballforbunds protokoll for breddefotball oversendt, og det er gjort en kort vurdering av denne.

BAKGRUNN

Trening innen organisert idrett har vært tillatt siden 7. mai for grupper på inntil 20 personer så lenge avstandsambefalingen på minst 1 meter mellom personer kan overholdes. Innen breddeidrett for barn og unge under 20 år, har det der nærkontakt er nødvendig for normal aktivitet vært gitt unntak fra avstandsambefalingen i forbindelse med trening fra 1. juni og fra avstandskravet ved gjennomføring av konkurranser innenfor idrettskretsen fra 1. august. En pilot for seriespill med nærkontakt innen toppfotballen startet opp 11. mai for Toppserien og 25. mai for OBOS-ligaen i henhold til protokoller utarbeidet av Norges fotballforbund (NFF) som inkluderte strengere smitteverntiltak utenfor banen enn for befolkningen for øvrig. Evaluering av piloten innen toppfotball viste at spill med nærkontakt innenfor disse rammene var vellykket. Seriespill i toppfotballen ble således gjenåpnet fra 16. juni og det ble da også gjort unntak fra avstandsambefaling og avstandskrav i forbindelse med hhv trening og konkurranse innen all toppidrett.

Avstand og generelle kontaktreduserende tiltak er godt dokumentert å ha god effekt ved dråpesmitte slik som ved SARS-CoV2, og det anbefales at dette rådet opprettholdes til allmennheten så lenge det er sirkulerende smitte i det norske samfunnet. Råd om å holde minst

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester

Anette Jørve Ingjer

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

1 meters avstand mellom personer er forskriftsfestet for gjennomføring av arrangementer i covid-19-forskriftens §13. Overordnet er det ikke ønskelig å gi dispensasjoner eller unntak fra 1 meters anbefalingen. Dette skaper presedens og vil føre til at flere ønsker unntak og dispensasjon, slik at smittevernådelene uthules. Tilsvarende ønsker man også å være tilbakeholdne med å gi unntak fra kravet om minst 1 meters avstand i § 13 i covid-19 forskriften om arrangementer. Desto flere unntak det gis, jo vanskeligere er det å få den store gruppen av befolkningen til å overholde råd og krav om minst 1 meters avstand, og risikoen for smittespredning vil kunne øke.

Regjeringen har lagt opp til en gradvis og kontrollert gjenåpning av samfunnet. Det er gjort en prioritering der barn og unge skal gis første prioritet, deretter næringsvirksomhet og deretter andre grupper. Idrett er et viktig helsefremmende og sykdomsforebyggende tiltak. Alle aktører ønsker at idretten skal kunne opprettholdes under en pandemi. Med økning i smitte og i en uoversiktlig situasjon må det fortløpende gjøres prioriteringer om hva i samfunnet som skal være åpent.

FOLKEHELSEINSTITUTTETS VURDERING

Åpning for nærkontakt innen breddeidrett for personer fra og med 20 år

Idrett er et viktig helsefremmende og sykdomsforebyggende tiltak og muligheter for normal utførelse av idretten er viktig for å begrense frafall og opprettholde rekruttering på lengre sikt. Kunnskapen vi har nå tilsier at barn ikke har like stor betydning for spredning av covid-19 i samfunnet som voksne. Det er en av grunnene til at det var mulig å åpne opp breddeidretten for barn på et tidligere tidspunkt enn for voksne. Det er først og fremst personer med symptomer som er smittsomme, og smittsomheten er størst idet symptomene oppstår. Risikoen for smittespredning vil dermed reduseres når personer med selv milde symptomer holder seg hjemme.

Smitterisikoen er videre gradert avhengig av avstand mellom deltakere, kroppsposisjon, varighet av aktiviteten og typen aktivitet. Jo kortere avstand, jo større er risiko for smitteoverføring. Nærkontakt ansikt til ansikt innebærer større risiko enn side ved side eller der man står etter hverandre, som i en kø. Jo lengre tid eksponeringen varer, jo større er risiko for smitteoverføring. Aktiviteter som innebærer større pustearbeid (høy intensitet, roping, synging), spyttning eller intens svetting, medfører større risiko for smittespredning pga at dråper spres over større avstand enn ellers. Utendørs aktiviteter innebærer lavere risiko enn innendørs, da det er lettere å holde avstand ute og det er høyere luftsirkulasjon.

Rådene som per i dag er gitt for trening innen breddeidretten tilsvarer tiltak på gult nivå beskrevet i veilederen [Smittevern for idrett](#) («Idrettsveilederen»), dvs. at personer fra og med 20 år anbefales gruppestørrelser på inntil 20 personer og å holde minst 1 meters avstand gjennom hele aktiviteten. For arrangementer innen breddeidrett fra og med 20 år, som inkluderer kamper, cuper og stevner, gjelder i dag krav om minst 1 meters avstand mellom deltakerne. Dersom det gis unntak fra avstands anbefalingen ved trening og avstandskravet ved arrangementer der nærkontakt ikke kan unngås, vil risikoen for smitte kunne øke. I hvilken grad unntak fra avstands anbefaling/krav vil utgjøre en smitterisiko avhenger av tre forhold:

1. Smittesituasjonen og dermed hvor sannsynlig det er for pre- eller asymptomatiske smittebærere blant deltakerne
2. Antall deltakere som omfattes av unntaket og antall nærkontakter i og utenfor idretten
3. Hvilke risikoreducerende tiltak som kan iverksettes rundt deltakerne

Per 5. august 2020 er det noe økende smitte i det norske samfunnet, etter noen mindre og først og fremst lokale smitteutbrudd. Karantene skal følges ved innreise fra land med høy smitteforekomst og vil redusere risiko for importsmitte, men allerede nå ser vi at importsmitte står for en stor andel av de nysmittede i Norge, også fra land kategorisert som grønne. Ved å opprettholde de generelle smitteverntiltakene i befolkningen vil risikoen for at smitten skal blusse opp igjen reduseres. Hvis kommunehelsetjenesten iverksetter tiltak for å redusere smittespredningen generelt i kommunen ved lokale smitteutbrudd, kan risikoen for smitte raskt reduseres. Om det åpnes for lokale tilpasninger av tiltaksnivå etter trafikklysmodellen, kan det blant annet være aktuelt å øke til rødt nivå for trening innen breddeidretten og avlysning/utsettelse av planlagte arrangementer lokalt. Smittesituasjonen kan endres raskt, dels når ferieavvikling og sommeraktiviteter er overstått og hverdagen er tilbake, og også ved nyoppståtte lokale utbrudd eller ved en generell økning av smitte i befolkningen. Effekten av de ulike faktorene vil kunne evalueres tidligst i første halvdel av september, og det anbefales at endelig vurdering av om smittesituasjonen er lav nok til å tillate et unntak fra avstandsanbefaling/krav innen breddeidretten gjøres nært opptil planlagt ikrafttredelse.

Mange av de generelle smitteverntiltakene vil kunne opprettholdes ved all type aktivitet slik som at alle syke holder seg hjemme, god hygiene og å unngå unødig fysisk kontakt (klemming, omfavnelser mv). For mange idretter vil man også kunne både trene og konkurrere og fortsatt opprettholde 1 meters avstand. For idrettene man ikke kan bedrive fullt uten tett kontakt mellom deltakerne, må det gis unntak hvis idretten skal kunne utføres normalt. Her vil det være forskjeller mellom graden av kontakt i ulike idretter. For eksempel vil graden av nærkontakt være lavere i fotball enn i bryting, og risikoen for smitte således være lavere under en fotballkamp enn en brytematch. Fordi breddeidretten favner mange personer, vil antallet deltakere med behov for unntak fra avstandsanbefaling/krav være omfattende. I motsetning til toppidrettsutøvere vil deltakere innen breddeidretten stort sett ikke ha idretten som sitt hovedvirke. Toppidrettsutøvere som bedriver idrett med nærkontakt anbefales strenge smitteverntiltak også utenfor idrettsarenaen, og lever ofte mer skjermet. Dette vil ikke deltagere i breddeidretten kunne oppfordres til i samme grad, og heller ikke ha mulighet til. De har heller ikke nødvendigvis et støtteapparat som legger til rette for og følger opp at smittevernradene etterleves slik det er for toppidretten. Unntaket fra avstandsanbefaling/krav for denne gruppen vil dermed kunne medføre en høyere smitterisiko i en større andel av befolkningen.

For at aktiviteter innen breddeidretten skal kunne gjennomføres på en smittevern­faglig forsvarlig måte er det viktig at idrettslag, foreninger og andre som arrangerer organisert idrett setter seg godt inn i råd gitt i Idrettsveilederen og i covid-19-forskriftens krav ved arrangementer. NFF har for eksempel utviklet egen protokoll for breddefotballen som følger smittevernrad og krav fra myndigheten og et undervisningsopplegg for spillerne som vil kunne klarere spillere for trening og senere seriespill. Ved unntak fra avstandsanbefaling/krav, vil den økte risikoen for smitte ved trening eller konkurranser innen idrett som innebærer nærkontakt kunne reduseres dersom treningen foregår i mindre og faste grupper slik at antallet nærkontakter reduseres. Det kan også være et alternativ å åpne for nødvendig nærkontakt i

forbindelse med trening først og evaluere effekten av dette før det åpnes for nærkontakt ved idrettsarrangementer. Alle deltagere (aktive, trenere, støttepersonell, tilskuere) må registreres for å kunne underlette en eventuell smitteoppsporing. Dersom idretten innebærer reiser utenfor Norge vil karantenereregler for innreise til Norge gjelde for utøveren som for den øvrige befolkningen, som således minsker risikoen for importsmitte.

Unntaket fra avstandskravet ved arrangementer som kamper, cuper og stevner vil kun gjelde for utøvere under det pågående arrangementet, og de vil fortsatt måtte forholde seg til de generelle anbefalingene utenom aktiviteten, for eksempel ved bruk av garderober, under transport til og fra aktiviteten, på fritiden og ellers i samfunnet. Det anbefales fortsatt at unntak fra avstandskravet ved arrangementer innen breddeidrett ikke omfatter arrangører og tilskuere da denne gruppen oftest vil omfatte flere personer og personer fra ulike miljøer. Arrangementer som samler mange mennesker kan gi grunnlag for stor smittespredning, både på selve arrangementet og ved bruk av offentlig transport til og fra arrangementet, samt etterpå i lokalsamfunnet der deltagere returnerer hjem. Det anbefales derfor å fortsatt begrense antall deltakere ved et idrettsarrangement til det antall som gjelder andre arrangement (per i dag inntil 200 personer), og at arrangementets utøvere inkluderes i dette antallet. I tillegg bør arrangementer som innebærer nærkontakt mellom utøvere begrenses til idrettskretsen. Enkelte idretter kan benytte seg av egne regioner/kretser som geografisk avgrensning, men nasjonale arrangementer anbefales ikke.

Vurdering

Det er nå noe økende forekomst av covid-19 i Norge. Slik smittesituasjonen er nå, anbefaler Folkehelseinstituttet å avvende unntak for breddeidretten for personer fra og med 20 år inntil smittetallet er stabilt lavt. Hvis smittesituasjonen fremover holder seg stabilt lav og den økende trenden ikke fortsetter, anses det mulig å tillate unntak fra avstands anbefaling/krav innenfor breddeidretten for personer fra og med 20 år der det er nødvendig for normal utøvelse av aktiviteten. Dette kan tidligst skje fra midten av september og etter ny vurdering av smittesituasjonen kort tid før oppstart. Unntaket fra avstands anbefaling/krav vil i så fall gjelde for trening og arrangement innen én idrettskrets/region. Dette innebærer at arrangement på nasjonalt nivå ikke anbefales på nåværende tidspunkt. Forutsetningen for unntaket vil være at trening og arrangement avvikles ihht råd gitt i Idrettsveilederen eller tilpassede veiledere utarbeidet av særforbundene og krav i forbindelse med arrangementer ihht covid-19-forskriftens §13.

FHI anbefaler å formidle til befolkningen at en eventuell åpning er usikker med dagens smittesituasjon og med tanke på at befolkningen nå kommer tilbake til hverdagen (skolestart, retur fra reiser, åpning av breddeidrett for barn og unge og retur til arbeid). Smittesituasjonen vil kunne endre seg fortløpende utover høsten. Dersom det etter hvert er mulig å gjenåpne breddeidretten slik beskrevet ovenfor, er det viktig å kommunisere at det ved økt smittespredning vil kunne bli nødvendig å justere smitteverntiltakene, blant annet endring til rødt nivå ved trening innen breddeidretten. Ved mindre lokale utbrudd vil det være fordelaktig med mulighet for lokale justeringer i råd og arrangementsbegrensninger besluttet av kommunehelsetjenesten da det kan være unødvendig med nasjonal nedstenging ved et begrenset, lokalt smitteutbrudd.

Ved et unntak fra avstands anbefaling ved trening og avstandskrav ved arrangementer innen breddeidrett for personer fra og med 20 år vil smitterisikoen i samfunnet øke pga følgende:

- Kontaktreducerende tiltak som å holde avstand er et av de mest effektive smitteverntiltakene
- Voksne har høyere forekomst av covid-19 sykdom sammenlignet med barn
- Unntaket vil omfatte svært mange personer i befolkningen
- Mulighetene for ekstra strenge smitteverntiltak rundt utøverne og etterfølgelse av disse er mer begrenset innenfor breddeidretten enn for toppidretten

Den økte risikoen for smittespredning ved et unntak som beskrevet ovenfor vil delvis kunne reduseres ved følgende:

- Mulighet for at kommunehelsetjenesten kan gjøre raske vurderinger av smittesituasjon og justere råd rundt trening og arrangement for breddeidretten lokalt ved begrensede, lokale utbrudd
- At idrettslag, foreninger og andre som arrangerer organisert breddeidrett tar tydelig ansvar for å tilrettelegge for og følge opp at smitteverntiltakene etterlevs.

HELSEDIREKTORATETS VURDERING OG ANBEFALING

Helsedirektoratet er bekymret for økningen i smitte og importsmitte som er påvist de siste to ukene, og at gjenåpning av breddeidretten sammenfaller med økt reiseaktivitet, hjemkomst fra ferie, skole/ barnehagestart og gjenåpning av barne- og ungdomsidretten. Det er viktig å avvente effekten av disse forholdene før åpning vurderes.

Helsedirektoratet er enig i FHIs vurdering av dagens smittesituasjon og at den ikke er tilrådelig for åpning av breddeidrett med kontakt. Vi er også enig med FHI i at dersom smittesituasjonen er mer oversiktlig og stabil, så er det mulig med åpning av breddeidrett med kontakt fra tidligst 15. september. Helsedirektoratet vurderer at ordinær trening med kontakt og seriespill/kamper/arrangement innenfor regionen, kan gjenåpne dersom smittesituasjonen der og da tillater det. Direktoratet er enig med FHI at det må foretas en vurdering av smittesituasjonen i nær forkant av åpning for breddeidretten, før det tas en endelig beslutning. Vi understreker at det er en klar forutsetning at breddeidretten følger [smittevernveilederen](#) for idrett som er publisert på Helsedirektoratet.no.

Norges Fotball forbund (NFF) har utarbeidet protokoll for breddefotballen, som nå på nytt er gjennomgått og kvalitetssikret av deres medisinske råd. Protokollen bygger på tre hovedprinsipper som ligger til grunn for å hindre smitte i fotballen: Syke personer skal ikke delta på trening, det skal praktiseres god hygiene på trening, og det skal være redusert kontakt mellom personer.

Videre har NFF utarbeidet et undervisningsopplegg/e-læringsprogram om smitteverntiltak i fotballen, som de kan kreve at breddefotballen også gjennomfører før oppstart av trening/kamper. Helsedirektoratet vurderer forslagene og tiltakene i NFFs protokoll som gode og fornuftige. Dette kan være et godt utgangspunkt for at også andre organisasjoner innenfor breddeidretten oppretter tilsvarende opplegg når breddeidretten gjenåpnes. Helsedirektoratets opprettholder at maksimumsantallet på 200 personer på arrangementer overholdes. Med inntil 200 personer menes deltakere, tilskuere og andre som er til stede uten å ha oppgaver knyttet til gjennomføringen av arrangementet. Grunnen til at deltakerne også bør regnes inn i totalantallet er at ved slike arrangementer vil deltakere og publikum ofte ikke være

adskilt, men blandes i ulike grupper under arrangementet. Ansatte, støtteapparat eller oppdragstakere som står for gjennomføringen av arrangementet omfattes ikke. Videre anbefaler vi i likhet med FHI at unntaket fra avstandsambefalingen/kravet kun skal gjelde ved selve gjennomføringen av trening, idrettsarrangement og konkurranser innenfor samme idrettskrets eller region og ikke etter trening eller kampsituasjonen er avsluttet.

Det anbefales ikke åpning for unntak fra avstandskravet for nasjonale arrangementer eller arrangementer på tvers av idrettskretser eller regioner for breddeidrett. For idretter som utøves innenfor avstandsambefalingen/kravet (eksempelvis tennis og andre sigel idretter), kan gjennomføres uten begrensninger.

Et unntak fra avstandskravet ved gjennomføring av idrettsarrangement og konkurranser for utøvere innenfor samme krets eller region krever endring i covid-19-forskriften. Vi foreslår at unntaket inntas som ny bokstav i covid-19-forskriften paragraf 13, andre ledd. Unntaket skal kun gjelde for utøverne og nødvendig støtteapparat.

Det pågår et arbeid for å vurdere en modell for trafikklys for differensierte tiltak ved lokale utbrudd Dette vil svares ut i eget oppdrag 132 (Jf. 110 del 3).

Vennlig hilsen

Thorstein Ouren e.f.
seniorrådgiver

Anette Jørve Ingjer
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helsedirektoratet, Helsekrise @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no